

Regionų komiteto nuomonė 2006 m. plėtros paketas — Es gebėjimas integruoti naujas nares

(2007/C 197/02)

REGIONŲ KOMITETAS

- mano, kad „gebėjimas integruoti“ yra sąlyga, į kurią reikia atsižvelgti nustatant plėtros proceso tempą, o ne pretekstas nepriimti naujų narių į Europos Sąjungą ar papildomas kriterijus. Komitetas jį veikia laiko esminiu skaidrumo veiksniu, kuris visų pirma yra taikomas pačiai ES, todėl ir šalims kandida-tėms;
- mano, kad ES plėtra visų pirma reiškia bendro projekto, pagrįsto bendromis vertybėmis ir principais, bendra politika ir institucijų darbo metodais, įgyvendinimą, ir todėl „gebėjimas integruoti“ turi būti laikomas šių vertybių ir principų, ES politikos ir ES institucijų darbo metodų išsaugojimo priemone siekiant, kad nesusilpnėtų bendras politinis projektas, kuris — priešingai — turėtų stiprėti vieną po kito įgyvendinant plėtros etapus;
- primena, kad vykdydama plėtros procesą ES privalo išsaugoti savo gebėjimą veikti ir priimti spren-dimus įgyvendinant bendras veiksmingas politikos kryptis. Todėl plėtros politika privalo priklausyti nuo ES gebėjimo išsaugoti savo specifinę institucinę, finansinę ir politinę sąrangą, kuri dėl plėtros neturi susilpnėti, ir neturi kilti pavojaus, kad bus iškreipti pradiniai tikslai ir esmė;
- primygtinai teigia, kad dėl bet kurio plėtros etapo, kuris atsižvelgiant į ankstesnių sutarčių nuostatas, o pirmiausiai dėl to, jei nebus pakeista Nicos sutartis ir fiksuotos finansinės perspektyvos, vargu ar gali įvykti, turėtų būti reikalaujama visų Europos institucijų ir organų dalyvavimo įvertinant galimus pakei-timus;
- mano, kad būtų konstruktyvu įtraukti Regionų komitetą į ES finansavimo sistemos reformą, kurią reikia atlikti kartu su institucinės reformos procesu ir kurios negalima atsieti nuo Sąjungos plėtros politikos. Šiuo klausimu Komitetas primena savo įsitikinimą, kad neįmanoma pasiekti didesnės Europos integracijos su mažesnėmis lėšomis ir dar kartą pabrėžia, kad dėmesio sutelkimas į tas sritis, kurios teikia papildomą naudą Europai, turi ypatingos svarbos būsimai finansų struktūrai;

I. Politikos rekomendacijos

Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Plėtros strategija ir pagrindiniai 2006-2007 m. uždaviniai“, įskaitant priede pateikiamą specialiąją ataskaitą apie ES gebėjimą integruoti naujas nares

COM(2006) 649 galutinis

REGIONŲ KOMITETAS,

„Gebėjimas integruoti“ ir vietos ir regionų valdžios institucijos

1. mano, kad „gebėjimas integruoti“ yra sąlyga, į kurią reikia atsižvelgti nustatant plėtros proceso tempą, o ne pretekstas nepriimti naujų narių į Europos Sąjungą ar papildomas kriterijus. Komitetas jį veikia laiko esminiu skaidrumo veiksmu, kuris visų pirma yra taikomas pačiai ES, todėl ir šalims kandidačiams;

2. todėl sutinka su 2006 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadomis, kuriose „gebėjimas integruoti“ laikomas vienu pagrindinių veiksmų užtikrinant atnaujintą piliečių paramą plėtros politikai;

3. primena, kad Europos Sąjungos gebėjimas priimti naujas valstybes nares visų pirma atspindi Sąjungos finansinį pajėgumą įgyvendinti savo politikos kryptis, ypač BŽŪP ir sanglaudos politiką, darbo rinkos gebėjimą absorbuoti naujus darbuotojus, atvykstančius iš naujų valstybių narių, ir ES institucijų gebėjimą veiksmingai dirbti esant didesniai valstybių narių skaičiui, kaip nustatė Kopenhagos Europos Vadovų Taryba;

4. primena, kad vykdydama plėtros procesą ES privalo išsaugoti savo gebėjimą veikti ir priimti sprendimus įgyvendinant bendras veiksmingas politikos kryptis. Todėl plėtros politika privalo priklausyti nuo ES gebėjimo išsaugoti savo specifinę institucinę, finansinę ir politinę sąrangą, kuri dėl plėtros neturi susilpnėti, ir neturi kilti pavojaus, kad bus iškreipti pradiniai tikslai ir esmė;

5. mano, kad ES plėtra visų pirma reiškia bendro projekto, pagrįsto bendromis vertybėmis ir principais, bendra politika ir institucijų darbo metodais, įgyvendinimą, ir todėl „gebėjimas integruoti“ turi būti laikomas šių vertybių ir principų, ES politikos ir ES institucijų darbo metodų išsaugojimo priemone siekiant, kad nesušilpnėtų bendras politinis projektas, kuris — priešingai — turėtų stiprėti vieną po kito įgyvendinant plėtros etapus;

6. laiko šiuo metu vykstančias diskusijas dėl „gebėjimo integruoti“ pavėluotomis, kadangi jos jau turėjo įvykti derybų dėl „Darbotvarkės 2000“ metu, o vėliau — iš karto prieš kiekvieną buvusį plėtros etapą, taip pat derybų dėl 2007-2013 m. finansinių perspektyvų metu;

7. pažymi, kad Komisijos dokumente trūksta pusiausvyros, kadangi jame diskusijos dėl „gebėjimo integruoti“ pristatomos veikia kaip šalių kandidačių, o ne pačios ES užduotis;

8. primygtinai teigia, kad dėl bet kurio plėtros etapo, kuris atsižvelgiant į ankstesnių sutarčių nuostatas, o pirmiausiai dėl to, jei nebus pakeista Nicos sutartis ir fiksuotos finansinės perspektyvos, vargu ar gali įvykti, turėtų būti reikalaujama visų Europos institucijų ir organų dalyvavimo įvertinant galimus pakeitimus (pavyzdžiui, vidaus rinkos taisyklių, ES biudžeto ir institucijų veiklos nuostatų srityse), būtinus siekiant užtikrinti teigiamus tokio plėtros etapo rezultatus. Šiame įvertinime vietos ir regionų valdžios institucijos, kartu su nacionaliniais parlamentais ir pilietine visuomene, turi atlikti svarbų vaidmenį socialinės įtraukties srityje (visuomenės gebėjimas integruoti naujus Europos piliečius, kurių vertybės tokios pačios, užtikrinant bendrą savimonę ir pilietybę, kuriais siekiama sukurti vis glaudesnę Europos tautų sąjungą);

9. mano, kad derybų su šalimi kandidate metu ES turėtų įsitikinti, ar įgyvendinamas „gebėjimas integruotis“ ir kartu stebėti, ar atitinkama šalis kandidatė laikosi Kopenhagos kriterijų. Komitetas sutinka su Europos Parlamento pareikšta kritika, kad Komisijos atsakas nėra pakankamas, kadangi ji išsamiai neapibūdino šiuo metu vykstančių derybų „gebėjimo integruoti“ požiūriu, nenurodė principų, kuriais turėtų būti grindžiama tokia sąvoka;

10. pageidauja, kad Komisija prieš būsimus plėtros etapus išanalizuotų plėtros poveikį skirtingoms politikos sritims, jų finansavimui ir Sąjungos institucinei sąrangai. Taip pat reikėtų išanalizuoti įvairias šalyse kandidatėse rengiamas reformas, teikiant itin didelį dėmesį aktyvesniam piliečių dalyvavimui stojimo į ES ir administracinės decentralizacijos procesuose;

11. siūlo institucijoms skatinti priemones, kurios piliečiams ir juos apjungiančioms asociacijoms, suteiktų galimybę viešai reikšti savo nuomonę apie integracijos procesą.

12. šiuo požiūriu teigia, kad būtina atlikti išsamius tyrimus dėl sanglaudos politikos ateities ir pabrėžia, kad naudinga modeliuoti įvairius galimus plėtros scenarijus. Toks vienos svarbiausių Sąjungos politikos sričių „gebėjimo integruoti“ įvertinimas ekonominiu, socialiniu ir realios papildomos ES naudos piliečiams požiūriu turi būti atliktas bendradarbiaujant su Regionų komitetu;

13. kita vertus, suvokia, kad sunku įvertinti „gebėjimą integruoti“, kadangi jis pats savaime nėra statiškas, nes Sąjungos įgyvendinamos priemonės savo tikslams pasiekti laikui bėgant gali keistis. Todėl Komitetas prašo aiškiau apibrėžti „gebėjimą integruoti“ ir jo įvertinimo būdus;

14. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turi tiesiogiai dalyvauti atliekant kiekvienos su jomis susijusios Europos politikos srities poveikio vertinimą, kai jos atitinkamai yra keičiamos dėl plėtros. Tai itin svarbu regionų, turinčių bendrą sieną su plėtros procese dalyvaujančiomis šalimis kandidatėmis, valdžios institucijoms;

15. pritaria Parlamento prašymui pateikti atitinkamą nuomonę ne tik derybų pabaigoje, bet taip pat ir prieš jas pradėdant;

16. primena apie savo sprendimą sukurti darbo grupes (Vakarų Balkanų, Kroatijos ir Turkijos) kaip naudingą priemonę teikti pagalbą šalių kandidačių vietos ir regionų valdžios institucijoms „gebėjimų ugdymo“ srityje ir plėtoti būtiną ES ir šalių kandidačių dialogą. Be to, Komitetas pageidauja, kad šios darbo grupės taptų jungtiniais konsultaciniais komitetais, kaip tai numatyta daugelyje asociacijos sutarčių, ir kad šie komitetai išreikštų šalių kandidačių vietos ir regionų valdžios institucijų nuomonę viso derybų etapo metu;

17. pabrėžia, kad apmąstymai dėl „gebėjimo integruoti“ taip pat galėtų padėti apsvarstyti ir numatyti alternatyvius variantus tokiam atvejui, jeigu būtų priimtas sprendimas neplėsti Sąjungos priimant į ją atitinkamą šalį kandidatę arba kitas šalis, kurios kreipėsi dėl narystės ir kurių kandidatūros buvo atmetos, pavyzdžiui, stiprinti Europos kaimynystės politiką (EKP) ar sudaryti sąlygas funkciniam sprendimams (pavyzdžiui, laisvoji prekyba arba teritorinis bendradarbiavimas), kurie sudaro galimybes plėtoti diferencijuotą integraciją ir (arba) privileijuotąsias partnerystes.

Institucijų ir finansų reforma

18. pritaria 2006 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadoms ir savo ruožtu pabrėžia, kad prieš bet kokią kitą būsimą plėtros etapą ir iki 2009 m. Europos Parlamento rinkimų būtina išspręsti institucinius klausimus. Komitetas pakartotinai ragina vykstant reformų procesui rasti sprendimus, užtikrinsiančius veiksmingesnę ES sprendimų priėmimo tvarką, kartu stiprinti piliečių ir vietos bei regionų valdžios institucijų dalyvavimą Europos teisėkūros procese, pripažįstant valdymo visais lygiais potencialą išsiplėtusioje Europoje;

19. mano, kad būtų konstruktyvu įtraukti Regionų komitetą į ES finansavimo sistemos reformą, kurią reikia atlikti kartu su

institucinės reformos procesu ir kurios negalima atsieti nuo Sąjungos plėtros politikos. Šiuo klausimu Komitetas primena savo įsitikinimą, kad neįmanoma pasiekti didesnės Europos integracijos su mažesnėmis lėšomis ir dar kartą pabrėžia, kad dėmesio sutelkimas į tas sritis, kurios teikia papildomą naudą Europai, turi ypatingos svarbos būsimai finansų struktūrai;

Skaidrumas ir komunikacija visuomenės paramai užtikrinti

20. teigiamai vertina Komisijos pasiūlymus dėl stojimo derybų su šalimis kandidatėmis skaidrumo, siekiant sustiprinti plėtros proceso demokratinį teisėtumą ir sumažinti esantį atotrūkį tarp šalies piliečių ir jos politinių vadovų, kurie dalyvauja priimant sprendimus dėl stojimo į ES ir jos plėtros, ir mano esant tikslinga — siekiant to paties tikslo ir kokybiškesnių derybų — skirtingais stojimo į ES etapais aktyviai įtraukti šalių kandidačių pilietinę visuomenę, vietos ir regionų valdžios institucijas, o Regionų komitetą — atliekant su sanglaudos politika ir decentralizacija susijusių skyrių patikrą;

21. pabrėžia, kad laikydamosi skaidrumo ir atvirumo piliečiams požiūrio Komisija turėtų pateikti savo metinės ataskaitos apie ES šalis kandidates ir galimas šalis kandidates tekstą kalbomis, kuriomis kalba šių šalių piliečiai, siekiant gerinti stojimo proceso kokybę ir sudaryti sąlygas piliečiams dalyvauti nacionalinėse diskusijose dėl stojimo į ES;

22. atkreipia dėmesį į tai, kad dabartiniam stojimo į ES procesui būdinga tendencija būti primestam „iš viršaus“, jis ne visada yra demokratiškai kontroliuojamas šalių kandidačių nacionalinio parlamento arba vietos ir regionų valdžios institucijų viso stojimo proceso metu, be to, šis procesas tiesiogiai neįtraukia piliečių, politinių partijų, pilietinės visuomenės ir vietos bei regionų valdžios institucijų. Tokia realybė lėmė tai, kad:

a) šalims kandidatėms nustatytas greitesnis modernizacijos ir demokratizacijos tempas ne visada sulaukdavo visuomenės pritarimo;

b) tokie pokyčiai ne visada plėtojosi tolygiai su administracinės decentralizacijos procesu, kuris atlieka katalizatoriaus vaidmenį tiek demokratizacijos, tiek ir visuomenės paramos užtikrinimo požiūriu;

c) plėtros politikos nulemtos vidinės, politinės ir socialinės reformos remiasi nacionalinėmis bei regioninėmis ir vietos lygio administracinėmis struktūromis, kurios paprastai yra silpnos ir kurioms turėtų būti suteikta galimybė remtis įvairialype kitų Europos administracijų patirtimi bei įvairovės gerimu ir subsidiarumo principo laikymusi;

23. todėl mano, kad būtų tikslinga pasiūlyti didesniu dalyvavimu pagrįstą metodą, be kita ko įgyvendinant dvynių programas, kurių svarba jau pasitvirtino skirtingų šalių piliečių tarpusavio supratimui ugdyti, šalių kandidačių vyriausybėms padėti kovoje su korupcija ir suteikti impulsą vietos, regionų ir nacionalinėms valdžios institucijoms vykdyti administracines ir teisminės sistemos reformas;

24. pritaria Europos Parlamento ir Europos Komisijos pabrėžiamam požiūriui dėl vietos ir regionų valdžios institucijoms tenkančio vaidmens komunikacijos srityje, kuri turėtų būti labiau decentralizuota ir išsiklausyti į pilietinės visuomenės nuomonę, siekiant užtikrinti tiek valstybių narių, tiek ir šalių kandidačių visuomenės paramą, taip prisidedant prie plėtros

proceso skaidrumo ir atsakomybės didinimo ir šį procesą paverčiant kuo bendresniu. Todėl Komitetas pritaria Komisijos pasiūlymams, tačiau nemano, kad Komisija turi atsisakyti savo politinės atsakomybės, susijusios su komunikacijos politika plėtros srityje, ir todėl ragina Komisiją skatinti vietos ir regionų valdžios institucijas imtis reikalingų priemonių, kad šios bendros pastangos būtų sėkmingos;

25. ragina ES biudžeto valdymo instituciją finansiskai paremti kandidačių į ES šalių vietos ir regionų valdžios institucijų darbus, kuriuos jos skatinamos atlikti, skiriant lėšų informavimo apie plėtrą akcijoms regionų ir vietos lygiu, kartu paremti valstybių narių ir šalių kandidačių vietos ir regionų valdžios institucijas skleidžiant žinias apie Europą.

2007 m. birželio 16 d., Briuselis.

Regionų komiteto
pirmininkas
Michel DELEBARRE

II. Darbo tvarka

Pavadinimas	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Plėtros strategija ir pagrindiniai 2006–2007 m. uždaviniai, įskaitant priede pateikiamą specialiąją ataskaitą apie ES gebėjimą integruoti naujas nares“
Pamatinis dokumentas	COM(2006) 649 galutinis
Teisinis pagrindas	EB sutarties 265 straipsnio 1 punktą
Predchádzajúce stanovisko výboru	
Europos Komisijos prašymas pateikti nuomonę	2006 m. lapkričio 8 d.
Komiteto biuro sprendimas	2006 m. balandžio 25 d.
Atsakinga komisija	Išorės santykių ir decentralizuoto bendradarbiavimo komisija (RELEX)
Pranešėjas	Isidoro Gottardo (IT/ELP), Sacile savivaldybės tarybos narys (Pordenonės provincija)
Pranešimas apie tyrimą	2006 m. gruodžio 7 d.
Svarstymas komisijoje	2007 m. sausio 25 d.
Nuomonę priėmė komisija	2007 m. kovo 29 d.

Balsavimo komisijoje rezultatai	Priimta balsų dauguma
Priėmimas plenarinėje sesijoje	2007 m. birželio 6 d.
Ankstesnės Komiteto nuomonės	<p>CdR 115/2006 fin ⁽¹⁾, Nuomonė dėl Komisijos komunikato dėl Vakarų Balkanų valstybių kelio į ES: siekiant didesnio stabilumo ir klestėjimo, COM(2006) 27 galutinis. Pranešėjas Franz Schausberger (AT/ELP), priimta 2006 m. spalio 11 d. RK plenarinėje sesijoje.</p> <p>CdR 50/2006 fin ⁽²⁾, Nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl ES ir šalių kandidačių pilietinės visuomenės dialogo, COM (2005) 290 final. Pranešėjas Isidoro Gottardo (IT/PLE), priimta 2006 m. balandžio 26 d. RK plenarinėje sesijoje.</p> <p>CdR 499/2004 fin ⁽³⁾, Nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Tarybos sprendimą dėl Europos partnerystės su Kroatija principų, prioritetų ir sąlygų, COM(2004) 275 galutinis. Pranešėjas Isidoro Gottardo (IT/PLE), priimta 2005 m. spalio 13 d. RK plenarinėje sesijoje.</p> <p>CdR 495/2004 fin ⁽⁴⁾, Nuomonė dėl Europos Komisijos rekomendacijos dėl Turkijos pažangos rengiantis narystei ES, COM(2004) 656 galutinis. Pranešėja Helen Lund (DK/ESP), priimta 2005 m. liepos 6 d. RK plenarinėje sesijoje.</p>

⁽¹⁾ OL 51, 2007 3 6, p. 16.

⁽²⁾ OL 206, 2006 8 29, p. 23.

⁽³⁾ OL 81, 2006 4 4, p. 42.

⁽⁴⁾ OL 31, 2006 2 7, p. 23.